

«ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΑΣΤΙΛΛΟΙ»

Εβδομαδιαία έκδοση του Ιερού Ναού
Αγίων Αποστόλων Πέτρου & Παύλου Πεύκης
Τηλ. 2108027738, E-mail: agioi.apostoloi@gmail.com
www.agioiapistoloi.gr

ΚΥΡΙΑΚΗ 28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2021.

ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ (ΙΖ' ΛΟΥΚΑ)

Βασιλείου οσίου του ομολογητού, Προτερίου Αλεξανδρείας ιερομάρτυρος, Κυράννης νεομάρτυρος της εν Θεσσαλονίκη

έτος 14^ο Τεύχος 597

I.M.K.A.O.

I.N. Αγίων Αποστόλων
Πέτρου και Παύλου
Πεύκης

Ο αλήτης

(Του μακαριστού Μητροπολίτου Καστορίας κυρού Σεραφείμ)

Τριώδιο. Διανύσαμε ήδη την πρώτη εβδομάδα του Τριωδίου και οδεύουμε ολοταχώς προς τη δεύτερη. Διδαχθήκαμε πως το λάθος του Φαρισαίου ήταν ότι έθεσε το Θεό στο περιθώριο και έβαλε ως κέντρο της ζωής του το εγώ, τον εαυτό του, τη φιλαυτία του. («Ο Φαρισαίος σταθείς προς εαυτόν ταύτα προσήχετο . . . ο Θεός ευχαριστώ σοι ότι ουκ ειμί . . .»). Ο Τελώνης δικαιώθηκε, γιατί στην προσευχή του ο Θεός είναι το υποκείμενο («Ο Θεός ιλάσθητί μοι τω αμαρτωλώ»). Έτσι, τά αμαρτήματά του μπορεί να έχουν διαβρώσει τον εαυτό του, μέσα στην ψυχή του όμως υπάρχει η νοσταλγία για το Θεό.

Η Κυριακή του Ασώτου, όπως ονομάζεται στη γλώσσα της Εκκλησίας, μάς παρουσιάζει αφ' ενός μεν τη σκότωση και τη νέκρωση του νου και αφ' ετέρου τη ζωοποίησή του με τη χάρη και τη φιλανθρωπία του Ουρανίου Πατρός. Αυτή τη θαυμάσια παραβολή την αναλύει, όχι ηθικολογικά αλλά θεολογικά, ο μεγάλος πατέρας της Εκκλησίας Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς. Έχοντας στην καρδιά του το φωτισμό του Θεού και ενταγμένος οργανικά μέσα στην Ορθόδοξη Παράδοση, γνωρίζει την πτώση του ανθρώπου, καθώς και τη σωτηρία του εν Χριστώ Ιησού.

Συγκεκριμμένα, στην τρίτη ομιλία του «Στην παραβολή του Κυρίου περί του ασώτου» μας λέγει τα εξής χαρακτηριστικά: «Υπεράνω όλων ουσία και περιουσία μας είναι ο έμφυτος νους μας. Έως ότου λοιπόν εμμένουμε στους τρόπους της σωτηρίας, τον έχουμε συνηγμένο στον εαυτό του και στον πρώτο και ανώτατο νου, το Θεό. Όταν όμως ανοίξουμε θύρα στα πάθη, αμέσως σκορπίζεται περιπλανώμενος διαρκώς γύρω στα σαρκικά και τα γήινα προς τις πολύμορφες ηδονές και τους εμπαιθείς λογισμούς γι' αυτές. Του νου πλούτος είναι η φρόνηση . . . Όταν όμως αφηνιάσει, η φρόνηση σκορπίζεται σε πορνεία και αφροσύνη μοιραζομένη τις κακίες των δύο μερών . . . Έτσι κατακερματισμένος ο άθλιος άνθρωπος και συρόμενος από τις ποικίλες γι' αυτά φροντίδες, ούτε τον

ήλιο ακόμη τον ίδιο, ούτε τον αέρα, τον κοινό σε όλους πλούτο, δεν μπορεί να αναπνεύσει και να θεωρήσει ευχάριστα. Αν δεν προσηλωθεί στις θείες εντολές, μάχεται προς τον πλησίον του, μένεται κατά των συνανθρώπων του . . . γίνεται ανθρωποκτόνος άνθρωπος, ομοιωμένος όχι μόνο με τα κτήνη τα άλογα, αλλά και με τα ερπετά και με τα ιοβόλα ζώα, γινόμενος σκορπιός, όφεις, γέννημα εχιδών, αυτός που ορίστηκε να είναι στην τάξη των υιών του Θεού.» (Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά, Ομιλία Γ΄, Εις την κατά τον σεσωσμένον άσωτον του Κυρίου παραβολήν» ΕΠΕ, 9,76-105).

Πρώτον.

Τι είναι νους; Είναι η λογική; Πώς είναι δυνατόν να ασθενεί η λογική; Τι θα πει, ακόμη, ασθένεια του νού ή τι σημαίνει «άσωτος» ή «αλήτης» νους, που αναφέρουν οι θεοφόροι πατέρες;

Ο νους διαφέρει από τη λογική. Είναι ο οφθαλμός της ψυχής. Κι όπως το μάτι που υπάρχει στο σώμα απολαμβάνει όλη τη δημιουργία, έτσι και το μάτι της ψυχής έχει την εμπειρία του Θεού. Γράφει ο Μητροπολίτης Ναυπάκτου Ιερόθεος τα εξής χαρακτηριστικά: «Ο νους του Αδάμ έβλεπε το Θεό και η λογική είχε τη δυνατότητα να διατυπώνει αυτή την εμπειρία . . . Αν ο νους είναι υγιής τότε υγιής είναι και ο λόγος. Αν είναι ασθενής, ασθενής είναι και ο λόγος. Αν είναι υγιής, στρέφεται προς το Θεό και βιώνει τη μέθη του Πνεύματος. Αν δεν είναι υγιής, τότε βιώνει τα είδωλα».

Αυτή την εμπειρία του φωτισμένου νου τη συναντάμε στους Αγίους της Εκκλησίας μας. Γι' αυτό και αλάνθαστα ερμήνευαν τα ιερά κείμενα της Αγίας Γραφής και είχαν θέα της δόξης του Θεού. Όπως ο Αδάμ προ της πτώσεως έβλεπε το Θεό, έτσι και οι Άγιοι φθάνοντας στην προπρωτική κατάσταση βλέπουν τη θέα του Θεού. Κι όπως ο νους του Αδάμ μετά την πτώση σκοτίσθηκε και αιχμαλωτίσθηκε στα πάθη και ταυτίσθηκε με τη λογική, έτσι κι όποιος κινείται μακριά από το Θεό σκοτίζεται ο νους του και νεκρώνεται.

Δεύτερον.

Ο αλήτης νους. Ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς τον άνθρωπο που περιέρχεται σε τέτοια τραγική κατάσταση τον ονομάζει ανθρωποκτόνο, που ομοιάζει όχι μόνο με τα κτήνη και τα άλογα ζώα, αλλά και με τα ερπετά. Εκμεταλλεύεται τον συνάνθρωπο. Τον βλέπει ως αντικείμενο εκμεταλλεύσεως, φληδονίας και φιλαργυρίας. Ειδωλοποιεί την κτίση. Δημιουργεί θρησκείες και είδωλα, αφού δε διαθέτει την καθαρότητα του νου ώστε να μπορεί να συναντήσει το Θεό. Πόσο χαρακτηριστικό είναι ο λόγος του Αποστόλου Παύλου στην προς Ρωμαίους επιστολή του! «φάσκοντες είναι σοφοί εμωράνθησαν, και ήλλαξαν την δόξαν του αφθάρτου Θεού εν ομοιώματι εικόνας φθαρτού ανθρώπου και πετεινών και τετραπόδων και έρπετών» (Ρωμ. 1,22-23). Έτσι αποκτά άγνοια του Θεού, αγαπά τα κτίσματα κι όχι το Δημιουργό και βρίσκεται κάτω από την τυραννία των παθών.

Τρίτον.

Ο αλήτης νους φεύγει τόσο εύκολα, γιατί απλούστατα η αμαρτία έχει το δικό της τρόπο να τον ελκύει. Όλα γίνονται με τόση ταχύτητα, ώστε να βρίσκεται πάντοτε περιπλανώμενος, πλάνης και πλάνος, εμπαιζών και εμπαιζόμενος. Πόσο σοφά από τους πατέρες της Εκκλησίας λέχθηκε: Νους αποστάς του Θεού, ή κτηνώδης γίνεται ή δαιμονιώδης! Γι' αυτό η επιστροφή του νου στην καρδιά και η παρουσία της χάριτος του Θεού τον φωτίζει και τον ζωοποιεί ώστε από την ασωτία να επιστρέφει με τη μετάνοια και την προσευχή στην όντως ζωή που είναι ο Χριστός. Ο νους που ενώνεται με το Θεό, που

χρησιμοποιεί την αγάπη και την προσευχή γίνεται σοφός και αγαθός, γίνεται φιλόανθρωπος, ελεήμων και μακρόθυμος, θα τονίσει ο Άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής.

Καιρός να επιληφθούμε διά της μετανοίας τη σωτηρία μας. Καιρός να εγκαταλείψουμε τον πονηρό και τα βοσκήματά του, θα γράψει ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς. Καιρός να σταθούμε μακριά από την πονηρά νομή, δηλαδή την κακή συνήθεια. Να αποφύγουμε την απιστία, την απληστία, την ακρασία και να τρέξουμε προς τον Πατέρα της αφθαρσίας, βαδίζοντας την οδό της ζωής διά των αρετών.

Φύλαξον, Κύριε, τον νουν μου άτρεπτον, απλανή και απερίεργον. Τείχισόν μου τας φρένας, φώτισον τον νουν και τας αισθήσεις πάσας καθαράς διατήρησον. Λάμψον εν ταις καρδίαις ημών το της σης θεογνωσίας ακήρατον φως και τους της διανοίας ημών διάνοιξον οφθαλμούς. Φώτισον, Κύριε, το σκότος μου.

ΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΛΑΣΚΑΡΙΝΑ ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑ

Η Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα, μαζί με την Μαντώ Μαυρογένους, ήταν οι δύο κορυφαίες γυναικείες μορφές της Ελληνικής Επανάστασης. Κόρη του Υδραίου πλοιάρχου Σταυριανού Πινότση και της επίσης υδραίας Σκεύως Κοκκίνη, που καταγόταν από εφοπλιστική οικογένεια, γεννήθηκε στις 11 Μαΐου 1771 στις φυλακές της Κωνσταντινούπολης, όπου ο πατέρας της εκρατείτο για συμμετοχή στα Ορλοφικά. Στα 17 της παντρεύτηκε τον

Σπετσιώτη πλοίαρχο Δημήτριο Γιάννουζα, από τον οποίο ονομάζετο και Δημητράκινα. Το 1797, ο σύζυγός της σκοτώθηκε σε συμπλοκή με αλγερινούς πειρατές και η Λασκαρίνα σε ηλικία 26 ετών μένει χήρα με τρία παιδιά, τον Ιωάννη, τον Γεώργιο και την Μαρία.

Το 1801 παντρεύτηκε σε δεύτερο γάμο τον Σπετσιώτη караβοκύρη Δημήτριο Μπούμπουλη και έγινε έκτοτε γνωστή ως Μπουμπουλίνα (η γυναίκα του Μπούμπουλη). Και ο δεύτερος σύζυγός της σκοτώθηκε σε σύγκρουση με αλγερινούς πειρατές το 1811, μεταξύ Μάλτας και Ισπανίας. Μαζί του απέκτησε τρία παιδιά, την Ελένη, την Σκεύω και τον Νικόλαο. Με την περιουσία του συζύγου της, που ξεπερνούσε τα 300.000 τάλληρα, η Μπουμπουλίνα ασχολήθηκε με τα ναυτιλιακά κι έγινε μέτοχος σε διάφορα σπετσιώτικα πλοία. Όμως, το 1816 οι Οθωμανοί επεχείρησαν να κατάσχουν την περιουσία της, επειδή τα πλοία του συζύγου της μετείχαν υπό ρωσική σημαία στον Ρωσοτουρκικό Πόλεμο του 1806. Με τη μεσολάβηση του ρώσου πρεσβευτή στην Κωνσταντινούπολη Στρογκάνωφ και της μητέρας του Σουλτάνου Βαλιντέ κατόρθωσε να διασώσει την περιουσία της.

Στην Κωνσταντινούπολη φαίνεται ότι μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία το 1819, αλλά το γεγονός αμφισβητείται, καθώς είναι γνωστό ότι η οργάνωση δεν έκανε ποτέ μέλη της, γυναίκες. Μόλις η Μπουμπουλίνα επέστρεψε στις Σπέτσες διέταξε τη ναυπήγηση του πλοίου «Αγαμέμνων», για το οποίο δαπάνησε 25.000 δίστηλα. Με μήκος 48 πήχεις

(περίπου 34 μέτρα) και εξοπλισμένο με 18 κανόνια, ο «Αγαμέμνων» κατελκύστηκε το 1820 και ήταν το μεγαλύτερο πλοίο που έλαβε μέρος στην Επανάσταση. Ο Εθνικός Ξεσηκωμός βρήκε την Μπουμπουλίνα «πεντηκοντούτιδα, ωραία, αρειμάνιον ως αμαζόνα, επιβλητικήν καπετάνισσαν, προ της οποίας ο άνανδρος ησχύνετο και ο ανδρείος υπεχώρει», όπως τη σκιαγράφησε ο δημοσιογράφος και ιστορικός Ιωάννης Φιλήμων. Ξόδευε την περιουσία της, όχι μόνο για τη διατήρηση των πλοίων της, αλλά και για τα στρατεύματα στην ξηρά. Συμμετείχε με το πλοίο της «Αγαμέμνων» στον αποκλεισμό του Ναυπλίου και ανεφοδίασε με δικές της δαπάνες τους υπερασπιστές του Άργους. Σε μια έφοδο των Τούρκων υπό τον Κεχαγιάμπεη σκοτώθηκε ο γιος της Ιωάννης Γιάννουζας. Στη συνέχεια έλαβε μέρος στον αποκλεισμό της Μονεμβασίας, στην πολιορκία και την άλωση του Ναυπλίου και της Τριπόλεως, στην οποία εισήλθε πάνω σε λευκό ίππο και έσωσε τα χαρέμια του Χουρσίτ Πασά από τη μήνη των πολιορκητών.

Μετά την άλωση του Ναυπλίου, το Νοέμβριο του 1822, η Μπουμπουλίνα εγκαταστάθηκε στην πόλη (έδρα της προσωρινής κυβέρνησης), όπου έζησε έως τα μέσα του 1824. Εκδιώχθηκε από το Ναύπλιο κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου, όταν πήρε το μέρος του φυλακισμένου Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, με τον οποίο είχε συγγενέψει, από το γάμο της κόρης της Ελένης με τον γιο του Πάνο. Οι κυβερνητικοί σκότωσαν τον γαμπρό της και από την ίδια αφαίρεσαν το κομμάτι γης που της είχαν δώσει για τις υπηρεσίες της στον Αγώνα. Έτσι, η Μπουμπουλίνα επέστρεψε πικραμένη στις Σπέτσες και εγκαταστάθηκε στο σπίτι του δεύτερου συζύγου της, μόνη με τα υπολείμματα της περιουσίας της, μέχρι το τέλος της ζωής της, που δεν άργησε να έλθει. Τον Μάιο του 1825 ο γιος της Γεώργιος Γιάννουζας κλέφτηκε με την Ευγενία Κούτση, κουνιάδα του ετεροθαλούς αδελφού της Μπουμπουλίνας, Λάζαρου Ορλόφ. Ο Ορλόφ, συνοδευόμενος από μέλη της οικογένειας Κούτση, πήγε στο σπίτι της Μπουμπουλίνας σε αναζήτηση της Ευγενίας. Στη λογομαχία που ακολούθησε, κάποιος πυροβόλησε και χτύπησε στο μέτωπο την Μπουμπουλίνα, που έπεσε νεκρή (22 Μαΐου). Δεν έχει διαλευκανθεί αν ήταν τυχαίο περιστατικό ή δολοφονία. Τα οστά της εναποτέθηκαν στον ιδιόκτητο ναΐσκο του Αγίου Ιωάννου.

Οι απόγονοι της Μπουμπουλίνας δώρισαν το πλοίο «Αγαμέμνων» στο νεοσύστατο κράτος, το οποίο έγινε η ναυαρχίδα του Ελληνικού Στόλου με το όνομα «Σπέτσαι». Ανατινάχθηκε από τον Ανδρέα Μιαούλη στον Πόρο κατά τη διάρκεια των πολιτικών ταραχών της 29ης Ιουλίου 1831. Το αρχοντικό της Μπουμπουλίνας στις Σπέτσες είναι σήμερα Μουσείο. Περιλαμβάνει συλλογή όπλων, επιστολές και άλλα αρχεία, παλιά βιβλία, πορτραίτα της Μπουμπουλίνας, προσωπικά της αντικείμενα, έπιπλα και διακρίσεις που τις είχαν απονεμίσει κυρίως ξένες κυβερνήσεις.

Μεταθανάτια έλαβε τον τίτλο του ναυάρχου από τη Ρωσία, πρωτοφανής τιμή για γυναίκα. Το 2018, ήταν η σειρά της πατρίδας της να τήν τιμήσει. Με απόφαση του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας (ΦΕΚ 373, Τεύχος Γ, της 11 Απριλίου), της απονεμήθηκε ο βαθμός του υποναυάρχου επί τιμή, ο Πολεμικός Σταυρός Α΄ Τάξεως και το Μετάλλιο Εξαίρετων Πράξεων, για « τον απaráμιλλο ηρωισμό της, την αυτοθυσία και την αφοσίωση που επέδειξε προς το Ελληνικό Έθνος, τα οποία την κατέστησαν στη μνήμη όλων των Ελλήνων και Ελληνίδων ως Εθνικό ιδεώδες», σύμφωνα με το αιτιολογικό της απόφασης.